

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

466. An, & qualiter Episcopatus gravari soleat & possit pensione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

etiam rationem responsionis comprehendit) respondeo posse (nimirum infcio patrono constitui illam pensionem) quia pensio in huiusmodi beneficio imposta nihil derogat juri patroni; beneficium siquidem sine ejus consensu non confertur, sed postquam natus ejus collatum alicui, pensio absque ejus consensu alteri reservatur. &c. Hanc Gigantis sententiam approbat Lott. l. 1. q. 35. n. 89. ed quod causam formalem pensionis statuat (intellige adzquarè) in consensu titularis, & auctoritate seu consensu Papæ. Hoc ipsum tamen referendum ad simplicem statum validitatis gratiæ seu reservationis pensionis ab initio; non autem ad illius durationem, ed quod, nisi consensus patroni fuerit adhibitus, si patronus ad egestatem devenit, ita ut alimentari debeat, procul dubio ad ejus instantiam removendum fit gravamen illud à beneficio seu ejus rectore; quia, cum ille sit unus ex fructibus juris patronatus, utique patrono, qui non consentit ab initio, non poterit inferri præjudicium aliquod, Lott. loc. cit. n. 90. Azor. cit. q. 1. ubi: si contingeret, ut patronus alimentis egeret, & utrique, videlicet ipsi & pensionario satisfieri ex fructibus beneficii nequiret, potior esset patroni causa, quam pensionarii, est enim beneficium obligatum patrono; is autem, qui in aliqua re anteriorem hypothecam habet, jure præfertur. &c. Subjungit autem Lott. n. 91. juxta Abb. in c. postulasti. n. 2. & 50. de jurep. consensum patroni fore necessarium, scilicet ne adveniente casu, quo ipse debeat recipere alimenta, pensio revocetur, & sic meliorem esse hanc responsionem quam præcedentem. Sic etiam Castrop. de benef. tr. 13. d. 1. p. 11. §. 2. n. 7. ait; non esse censendum Papam habere eam voluntatem, nimirum constituendi pensionem in beneficiis juris patronatus laicorum, nisi id clarè exprimat, quia cedit in damnum Ecclesiæ qualibet hujus juris patronatus diminutio; sicut illius integra conservatio redundat in bonum Ecclesiæ, citat pro hoc Covar. qq. pract. c. 36. n. 10. Less. l. 2. de just. c. 34. n. 20. &c. Secus verò esse, live non esse opus speciali derogatione in impositione pensionis in beneficiis juris patronatus Ecclesiasticis; ed quod patroni Ecclesiastici non ex fundatione, sed gratia Papæ jus patronatus obtinuerunt.

4. Resp. ad secundum tertio: Tametsi non necessario requireretur consensus patroni, requiratur tamen, quod in impetratione & constitutione pensionis in istiusmodi beneficio fiat mentio juris patronatus laicalis, ita ut aliàs pensio sit subreptitia, ed quod, cum difficilior ea beneficia gravare soleat Papa, requiratur desuper scientia in Papa; secus est de jure patronatus Ecclesiastico, Ventrigl. Garc. Azor. ll. cit. Et si posteriores duo cum Gigante distinguant, velintque id procedere in jure patronatus laicali acquisito ex fundatione, dotatione vel adificatione (idque etiam, ut expressè Azor, dum præter patronum istiusmodi est quoque patronus alter clericus; ed quod tunc jus patronatus perinde se habeat, ac si esset simpliciter laicorum) non verò in jure patronatus laicali acquisito consuetudine, præscriptione vel privilegio, utpote quo neglecto vel expressè abrogato solet Papa conferre beneficia istiusmodi, & pensione gravare. Sic in specie de jure patronatus regio ait Card. de Luc. de pens. d. 58. quod in reservatione pensionis super beneficio istiusmodi juris patronatus regii requiratur patroni consensus, vel saltem specialis mentio de eo fieri debeat; cum Papa non soleat facile id agere sine tali consensu.

Questio 465. An in casibus, in quibus Episcopus potest pensionem imponere beneficio, hac ejus potestas extendat se ad beneficia juris patronatus, ita ut in iis absque consensu patroni id possit?

Respondeo, negativam videri probabiliorè, maxime, si, ut ait Castrop. de patrono laico sit sermo. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 2. nu. 9. (idipsum expressè extendens ad beneficia istiusmodi gravanda pensione etiam ad vitam tantum beneficiarii seu possessoris illorum) citans pro hoc Barbof. de pot. Ep. p. 3. alleg. 69. n. 21. Zechum de benef. & pens. c. 11. n. 7. Rebuff. in pr. p. 3. signat. n. 28. contra Gig. q. 23. Gamb. de off. Leg. l. 6. d. n. 64. Less. de just. l. 2. c. 34. n. 207. Item contra Garc. quatenus is p. 1. c. 5. n. 359. tenet, posse Episcopum imponere pensionem beneficio, dummodo ea non transeat ad successores in eodem beneficio; ed quod hoc posterius cederet in considerabile præjudicium patroni propter præsentationem, quæ foret de beneficio gravato, & non libero. Item quatenus n. 360. tradit, posse Episcopum etiam pensionem transitoriam ad successores imponere beneficio sine consensu patroni, & eo invito, si vocatus consentire nolit, si id cederet in majorem Ecclesiæ utilitatem. Quod ipsum improbat Castrop. loc. cit. n. 10. dicens, raro vel nunquam adesse posse Ecclesiæ necessitatem, ut non possit consensus Papæ postulari, saltem ut pensio ad successores in beneficio transeat. De cetero rationem primariæ responsionis dat Castrop. cit. n. 9. quod negari nequeat, grave fieri præjudicium patrono, gravando ejus beneficii pensionem, etiam si ad solam beneficiarii vitam gravatum fit; ed quod tali gravamine posito, beneficium, quod alias maxime appetebatur, vix sit, qui illud velit suscipere; quod præjudicium Episcopus tali patrono inferre nequeat, quia ultimis voluntatibus, ex quibus regulariter procedit tale jus patronatus ex fundatione, præjudicare nequit; tum etiam quia unà à Papa approbato & confirmato, quale est illud jus patronatus, derogare non valet; quæ tamen ratio, ut patet, non militat contra eos, qui tenent posse Episcopum beneficio juris patronatus imponere pensionem durantem solum ad vitam beneficiarii.

Questio 466. An, & qualiter Episcopatus gravari soleat & possit pensione?

Respondeo primò: Quin Episcopatus per Papam gravari possit pensione, dubium non est; solitos tamen non gravari, nisi ex magna causa, ajunt ex Gig. de pens. q. 7. & Paul. Rom. de pens. c. t. n. 1. in 1. causa. Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 7. Paris. l. 6. q. 2. n. 35. Hinc in Concilio Laterani sub Leone X. statutum, ne mensis Episcopalibus imponantur pensiones, nisi ex causa resignationis, vel etiam alia, quæ in Consistorio secreto honesta, licita, & probabilis videatur. Ac proinde Papa, dum Episcopatibus per obitum vacantibus imponit pensionem, Concilio dicto derogare debet Lott. l. 1. q. 40. n. 87. Sed & derogare consuevit per clausulam istiusmodi: non obstantibus constitutionibus & consuetudinibus Concilii generalis: cui aliàs, utpote constitutioni Concilii generalis non censetur derogatum per clausulam illam: non obstantibus quibuscunque constitutionibus. Azor loc. cit.

2. Respondeo secundò: hodie ex Decreto Concilii Trid. sess. 24. c. 13. de reform. in Episcopalibus

seu Ecclesiis Cathedralibus, quarum reditus annui in vero valore non excedunt summam mille ducatorum, constitui nequit pensio; gravari autem possunt pensione, si dictam summam excedunt hi reditus; sed non nisi in eo, in quo dictam summam excedunt, ita ut semper Episcopo mille ducati remaneant liberi ab omni obligatione & onere; & sic, dum imponitur iis pensio, apponitur semper clausula: *dummodo mille remaneant pro Episcopo*. Garc. p. 1. c. 5. n. 393. & 394. Azor loc. cit. Paris. loc. cit. n. 34. dicens hoc Decretum Trid. esse in viridi observantia. Castrop. loc. cit. §. 4. n. 1. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 40. qui etiam n. 46. addit, quod omisso dicta clausula: *dummodo*, sit evidens signum, quod Papa sciens ac volens gravavit talem Episcopum, licet ejus fructus tenues essent, & derogarit Concilio; & citat pro hoc Rotam in *Ferentina*. pens. 23. Jan. 1602. Valor autem illorum ducatorum mille remanentium Episcopo intelligitur juxta valorem ducatorum illius regionis, in qua est Episcopus. Garc. loc. cit. n. 373. Lott. l. 1. q. 11. n. 27. Ventrigl. loc. cit. n. 41. Barbof. jur. Eccles. l. 3. c. 11. n. 69. Zechius de rep. Eccles. c. 28. n. 4. Porro Episcopatus Hispania, quia opulentiores sunt, solere Regem (qui in omnibus juspatrionatus habet) ex auctoritate Papae expediendas pensiones reservare usque ad tertiam partem, testantur Azor. loc. cit. Garc. n. 395. Paris. loc. cit. n. 39. Unde, ut Azor & Paris. in schedulis consistorialibus, Cardinalis, qui Ecclesiam vacantem denunciat, & à Papa petit, ut nominatum praesentatum, oblatum à Rege Episcopum instituat, dicit in hunc modum: *Supplicatur pro expeditione pensionis annuae in favorem personae N. quae una cum pensionibus antiquis (intellige, si forte adhuc iis idem Episcopus gravatus sit) non excedit tertiam partem*.

Quaestio 467. An, & qualiter aliis beneficiis parochialibus, vel aliis curatis imponi possit & soleat pensio?

1. **R**espondeo primò, vel potius suppono, quætionem hanc non procedere de Parochiis incorporatis alicui monasterio, & imponenda iis pensione in constitutione Vicarii, id enim dictum est supra, fieri posse.

2. Respondeo secundò: Sed neque dubium hic iterum esse posse, quin Papa beneficiis omnibus aliis curatis, sive magni, sive exigui valoris pensionem propriè talem, in ea quantitate, quæ sibi bene visa fuerit, imponere possit. Castrop. loc. cit. n. 1.

3. Respondeo tertio: In parochialibus, quorum valor non excedit centum ducatos, pensio non imponitur juxta decretum Trid. cit. c. 13. Azor p. 2. l. 3. c. 8. q. 5. Paris. l. 6. q. 2. n. 21. Lott. l. 1. q. 36. n. 41. (dicens, reservationem talis pensionis nullam, si illa conditio remanentia centum ducatorum deficeret, etsi de cetero consentiat titularis etiam in defectu illius conditionis) Garc. p. 1. c. 5. n. 372. testantes sic usu, & ex stylo observari, estimato illo valore secundum valorem ducatorum loci, in quo est beneficium, Ventrigl. Garc. (qui tamen n. 373. in fine addit, quod clausula *dummodo remaneant pro rectore centum*, intelligenda sit de ducatis de Camera, si fructus narrentur in ducatis de Camera) Barbof. Castrop. citati pro hoc puncto q. preced. juxta declarationem S. Congreg. Concil. de qua testantur ijdem.

4. Respondeo quarto: Si verò parochialis fructus excedunt valorem 100. ducatorum, pensio soler reservari in & pro quantitate excedente dictum

valorem. Garc. loc. cit. n. 374. Ventrigl. cit. n. 41. Azor cit. q. 5. Paris. loc. cit. n. 24. dicens, id mente tenendum; eò quod antiquo tempore non habebatur hæc ratio, sed imponebatur pensio, usque ad tertiam partem in omnibus beneficiis, adeoque etiam in curatis, cum clausula: *modo tertiam partem non excedat*: quia hæc censebatur justa pensio.

5. Resp. quinto: In clausula illa apponi solita in constitutione illa pensionis: *modo pro rectore remaneant annuatim centum liberi*: id liberi importat libertatem ab omni diminutione & gravamine, utpotè in sustentationem parochi designati. Garc. n. 376. Castrop. loc. cit. juxta dicta q. preced. de Episcopo. Veruntamen intelligitur hoc ipsum de oneribus & gravaminibus ordinariis, ita ut si deductis oneribus non remaneant liberi isti centum ducatis, pensio dicatur nulla. Ventrigl. loc. cit. n. 44. citans Giga. de pens. q. 96. n. 2. ac dicens sic expressè decisum à Rota in *Roman*. pens. 6. Nov. 1619. quæ confirmata fuerit à Rota in *Crescentina* pens. 6. April. 1620. Nequaquam autem hoc intelligendum de oneribus extraordinariis, & de raro contingentibus, ita ut, si illis deductis non remaneant centum illi ducati, non censeatur propterea pensio nulla, licet minuenda pensio, nisi forte ipsa pensio libera sit & immunis ab oneribus. Ventrigl. l. c. ex Giga. ubi ante, sic passim quoque ab aliis traditi asserens. Sic itaque remanere debent illi 100. deductis juribus Episcopaliibus per parochum solvendis. Ventrigl. loc. cit. n. 45. citans Ricc. in pr. p. 3. resol. 109. n. 3. Item deductis expensis pro cera, hostiis, vino pro sacrificio, oleo pro lumine coram Eucharistia, pro musica in festo Sancti, sub cujus invocatione est Ecclesia, pro salario inservientis Missis & in summa deductis omnibus necessariis. Ventrigl. cit. n. 45. citans Barbof. de clausula. clausul. 47. n. 9. Econtra non requiri, ut remaneant 100. deductis oneribus, quæ possunt per ipsum titularem subiri, & loquendo generaliter deductis oneribus arbitrariis & voluntariis, ibidem tradit Ventrigl. ex Barbof. ubi ante n. 8.

6. Resp. sexto: Tametsi Castrop. loc. cit. dicat, nunquam Papam censendum velle gravare pensione beneficia parochialia non excedentia valorem centum ducatorum, tradit tamen Ventrigl. loc. cit. n. 46. quod, si narrato vero valore beneficii curati, nihilominus reservet Papa pensionem in tali quantitate, ita ut non remaneant 100. liberi pro rectore, etiam quod non derogetur expressè dispositioni Trid. pensionem fore validam, & censeri tacite derogatum dictæ dispositioni, citat pro hoc Rotam in *Gegoliens. tertie partis fructuum* 25. Maij. 1612. quam referat Barbof. ubi ante clausul. 47. n. 11.

7. Resp. septimo: Quod dictum hic de beneficiis parochialibus, idem etià dicendum de quovis alio curato; cum Trid. loquatur indistinctè de Ecclesia curata. Ventrigl. loc. cit. n. 42. citans Anton. Maceratens. in var. resol. l. 1. resol. 31. n. 9. & 10. referentem sic à Rota decisum.

Quaestio 468. Pro quo tempore debeant remanere illi centum ducati liberi pro Rectore, & illi mille pro Episcopo, ut pensio imposita sit & maneat valida?

1. **R**espondeo: Debere illos remanere pro tempore constituta pensionis, ita ut, si tempore illo seu datæ remanebant (intellige, deductis oneribus ordinariis & necessariis solvendis) illi centum & illi mille, & postea tractu temporis diminuatur, pensio imposita fuerit & remaneat valida, & non cassanda; & econtra, si pro tempore illo constitutionis